

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Vitae Christi pars secunda - Cod. Aug. perg. 23

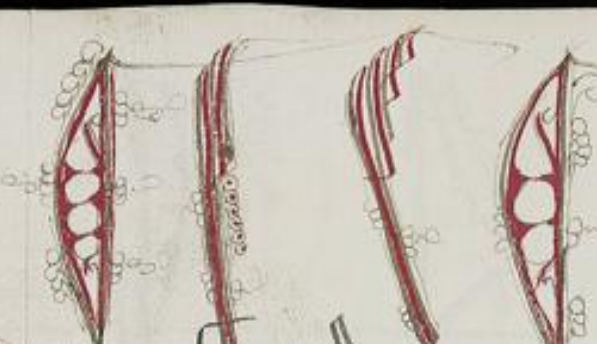
[Reichenau ?], [15. Jh.]

Capitulum XXXII

[urn:nbn:de:bsz:31-41582](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-41582)

tribus et laudibus humane magis q̄ dei
 gloriæ et meritum pro dei gloria spern-
 dum cui soli debetur honor et gloria. In
 hoc em̄ q̄ publice confitebantur amittebant
 gloriâ hominū licet ex hoc consequerentur gloriâ
 dei ista aut magis eligerunt p̄uati gloria
 dei nolentes publice confiteri q̄ gloria ho-
 minū cupientes a mūdatis honorari nō
 attendentes ad deū apli si hominibus pla-
 cerem xpi fuis non essent ista hodie multos
 habent sequentes s̄ pro mundi gloriâ se et
 sua prodigaliter exponentes et parū aut
 nihil pro dei gloria promerenda facien-
 tes unde eorū fides insufficientis erat non
 s̄ sufficit corde credere ad iusticias or̄ ecia
 ore confiteri ad salutem. Et in hoc humana
 gloriâ est parumpendenda et omnis pena pa-
 tiens tolleranda quia omnis pena que p̄
 iusticia sustinetur est meritoria ut cum
 aplō quilibet dicat. Nichi aut̄ absit glo-
 riari nisi in cruce domini n̄ri ih̄u xpi per
 quem michi mundus crucifixus est et e-
 mūdo h̄az s̄m̄ auḡ. dñs crucem suaz in
 frontibus cædenaum fibit ubi quoddamō
 sedes est uerecundie ut de nomine eius fide-
 lis non erubescat et magis dei gloriâ q̄
 hominū diligat. Unde ille qui euangeliū
 legit et etia illi qui audiūt signo crucis
 se signant. Post hec aut̄ tandem dom̄
 ih̄s qui stertat corda hominū ostensio suo-
 rem illorum et malitiaz quaz h̄az de eo or-
 tadendo conceperant et uolens eos p̄uere
 non expectauit ut in opus eberent s̄ abijt
 recedendo a persecutoribus suis quia non
 itupiebant doctrinaz eius et abscondit se
 ab eis mitigans illorum inuidiaz et furo-
 rem quia nondum uenerat hominū passiois
 sue. In quo nobis exemplum dedit ut cum
 de aliquoz malicia nobis constat etia
 anq̄ p̄acte opere temptent fugere debe-
 amus. Abscondit se ab eis faciem ostiois
 sue eis subducendo qd̄ excecatorum et

transiitum fidei a iudeis ad gentes signi-
 ficabat. Et cum uespera facta esset egre-
 diebatur dñs cum discipulis vii de ciuitate
 et rediit in bethaniam ubi mitos et uisitos
 de regio dei docens in die contra pueros
 et malos aspere loquens eosq̄ pro morib⁹
 prius redarguens et nos eum in hoc imi-
 tatur erudiens. **Oratio**

Domine ih̄u xpe da michi ut nō so-
 lum folia hoc est uerba et estiaoz
 iusticie s̄ et fructus operum habeaz ne a te
 unq̄ maledictos in ueraz. Da michi tamq̄
 uerus m̄st̄ tuū pro modulo meo te sequar
 ut ubi tu es et ego esse merear. Trahe me
 post te ih̄u bone non trahat dulcedo seculi
 s̄ trahat me suauitas amoris tui. Sic teū
 in celo magis intentio mea sit metū in ter-
 ra continue protectio tua. ad heraz tibi in-
 separabiliter finaz tibi perseuerantē que
 in te fidelis inueniat te felicit̄ possideaz
 te et̄nalit̄ uer̄ meus et deus meus amen.

**De duobus filiis xpi un⁹ i vna uult
 et alius ire neglebit xxxv capitulum**

Cum tertio sablati hoc
 est feria tertia iterum ma-
 ne euerendo ad ciuitatem
 iher̄salem transiit dñs et disci-
 puli eius circa locum ubi ip̄e maledixit
 ficulnee uiderunt discipuli arborem aridas
 factaz a radiabus et a fundamentis que
 erant sacerdotes et scribe amplius q̄ p̄
 die et inuati sunt de s̄bita arboris exsica-
 tione. Hoc inuati s̄ continuo aruit quia
 s̄mo domini maledicentis q̄ flāma ad
 iudices eius descendit. Et cum uenisset in
 templum et in atrium templi ubi ouem-
 ebant homines ad orandum et uerbum
 dei audiendum ut doceret oia et exem-
 plum daret accesserūt non ut docerentur
 cum ip̄s s̄ ut docentem caperent in uerbo
 ad eum docentem et dum doceret qn̄ p̄cipue
 impediendus non erit p̄cipue sacerdotū

quos non exuatur ignorantia et timores
 ppli a quibus egressa est iniquitas sicut
 sicut dicebant sacerdotes apud se Nos sumus
 columpne templi ecce sup illum tota etum-
 bit etia nos sumus q̄i tacentiū septuagintū
 lingua uisibilis et ille ecce resonat in medio
 templi et nos contempti quasi cathara dis-
 sipata tacentis nos sumus patres modo re-
 generat filios et nos steriles sumus q̄i dicunt
 multum uilificamur et dampnificamur.
Accesserunt inq̄ dicentes dic nobis q̄
 ad officium uerum pertinet hoc inquit et sa-
 re et scire in qua p̄tate hec facis s̄ an p̄p̄a
 an aliunde tibi commissi et quis tibi dedit hanc
 p̄tatem ut ista facias Quasi dicerent Quid
 est quod etas de templo quos uis cum non
 sis ostiarius et doces nobis inconsultis Que-
 runt qua aucte ista facit qua auctem ei-
 acendi de templo habebant ostiariū et doce-
 di in templo sacerdotes et legis doctores ad
 hoc a principibus sacerdotum assignati et
 non alij xpc̄ aut neutrius auctem uidebat
 habere s̄ magis usurpare Subintelligue
 em eum operari per dyabolum et dyaboli
 esse quod facit sicut supra dixerunt q̄ in bel-
 cebuz demonia euerit Quasi uellent dicit
 sicut in ioseph Tu de sacerdotali familia nō es
 senatus hoc tibi non dōnauit nec tōsar in
 qua ergo potestate hoc facis nūq̄ in bel-
 cebuz p̄ncipe demoniorum **H**ec autē
 oppōm reddidit oppōr nō solutoz q̄i clamum
 clauo retundens et qui aperta r̄sponione
 temptatorum calūpniaz confutare poterat
 prudenter eos interrogat ut ipi uel suo s̄tē-
 tio uel sua r̄sponione et s̄mā q̄ uincant
Calūpniaz em melius interrogacione q̄ di-
 recta r̄tatione uel r̄sponione ad m-
 edueniens dicit Ille namq̄ est optim⁹
 modus r̄spondendi et concludendi contra
 malignantes q̄n ex suis p̄p̄is uerbis et
 r̄s̄is arguunt **D**ec hoc q̄ ostendit xpc̄ q̄

malignantibus quales isti erant nō s̄ de
 secreta reuelanda s̄ eorum malicia prudēt
 est declaranda Interrogat ergo eos de bap-
 tismo iohannis unde erat de celo an ex ho-
 minibus i. ex dei p̄cepto et diuina ordinatione
 an ex hominis aduentione et humana in-
 stituaone **A**nt illi stupefacti cogitabat
 intra se uiaz r̄spondendi non habebant ui-
 dentes ex quatuor r̄sponione suaz ofusioz
 Nam si dixissent baptismum iohannis de
 celo i. ex celesti et diuino instituto esse pa-
 tenter conuincebantur quia non crederent
 iohanni dicenti ipm̄ dñm de celo uenisse et
 perhibenti ei testidm̄ de potestate **E**t u-
 credit iohanni credit utiq̄ et xpc̄o quia iohes
 xpc̄o testidm̄ perhibuit ipm̄ p̄dicando et
 dei filium esse nūcūando **E**t uasi uellet dicit
 Ille michi testidm̄ perhibuit quem con-
 fitentem habuisse p̄phetas de celo et ab illo
 audistis in qua p̄tate hec facio quia ille s̄
 demonstrauit testidm̄ michi perhibendo
Et autē dixissent de terra et ex institutione
 humana periculum mortis incurrissent
 ad ipm̄ ut tanq̄ blasphem̄ essent lapida-
 di quia ip̄s qui p̄ maiorē parte iohannis
 bap̄t̄ sustinuit eum ex uita et doct̄na ac
 xpc̄i testidm̄ p̄phetaz sanctum et uerū a deo
 missum r̄putabat et per om̄s uerba eius
 facta a deo esse seniebat uiderunt ergo
 ut ait beda quodlibz harum r̄spondissent
 in laqueum se casuros timentes s̄z plebis
 lapidatoz s̄ magis timentes ueritatis con-
 fessionem **E**t mendacit̄ dicentibus eis se
 nescire ait ille neque ego uobis dico in qua
 p̄tate hec facio Non dico uobis quod scio quia
 non uultis fateri quod scitis **T**ertia ergo die
 erunt se nescie quod t̄me sciebant noluit
 eis de s̄ aperire ueritatem de hoc quod que-
 rebant et iustissime confusi sunt **E**t sua em-
 traturmitate compulsi sunt a sua p̄tatione
 cessare Nam sicut in ioseph mendacia si nō habet

quem decipiant ipa sibi menantur duab⁹
 quippe de causis sibi bedat occultatur vitas
 uel quia auditores minus capaces sunt
 ad intelligendum vnde dicitur **et** ultra
 habeo uobis dicere s; non potestis portare
 modo uel quia ex odio et contemptu i digni
 sunt quibus aperiatu: vnde dicit nolite factum
 dare tibus neq; ueritatis margaritas
 ante porcos et hic utruq; occurrebat
Et tertia causa addi potest s; assiduitas pre-
 dicandi assidua em pdicatio uilesat uoluit
 ergo ppe ostendere de facto et exemplo q; h⁹
 uti cautelus contra cautelas malorum msi-
 dianciu bonis vnde dicit **Christo** q; mterro-
 gantem oportet docere temptantem tcaude
Quod aut aperienda erat ueritas sue
 potestatis et pdicatiois alijs et non ipis
 et quare indicauit per parabolas dnotu
 filiorum quoro um dixit pr uade i uinea
 meaz qui r'spondit nolo **Postea** tamen pe-
 nitentia motus uiu dixit q; alij pr uade
 in uinea meaz qui r'spondit uado s; non
 uiu **Domus** iste qui duos filios habuit est
 deus s; pr qui dicit homo ratione man-
 suetudinis quaz ad hominem habet qui
 etiam omis homines paterno affectu creant
 et amste nra dñs tñ magis uult diligi q; p
 pñ quia timeri q; dñs **Primus** filius tpe
 et origine non dignitate et di cognatione
 est pñs gentium alter pñs iudeorum quia
 gentes erant ex tpe noe iudei aut ex abrah-
 ham **Operari** autem uinea est facere
 iusticias quaz gñdit quidem in natura
 omnium hominum deus plantauit spñle
 aut iudeis eam in libro dicit cuius diuer-
 siones sunt diuersa iusticiarum species
Primo filio pñm dixit per naturalis
 legis impressionem et notitiaz uade ope-
 rare in tpe huius seculi fac legis nalis
 iusticias que est hoc facias alij quod tibi uis
 fieri et quod tibi non uis si ne feceris alij
 operare m; in uinea meaz a in ecclia ex

quaz non est locus operandi merito re loca-
 tus est aut ei non in facie ut homo s; i corde
 ut deus ingerens intellm s; sibus quia
 m; deus deficit homines mitate ad bo:
 per oculos m; matus vnde **Christo** **Posuit**
 deus spm sciencie boni et mali in hominibus
Et quocientiaq; peccamus ille in silencio q;
 facti nrm accusat in constan tate ad aiaz
 loquitur dicens **Malum** est hoc et hoc bonum
 est **Ille** aut s; pñus filius in cogitatu sup-
 be r'spondit nolo q; bonu r'linquendo et ma-
 lum eligendo apte contumax fuit legi em
 naturali non obeduit et libero arbitrio ab-
 usus est vnde **Christo** **Quomodo** dixit nolo in
 cogitatu **Qui** enim habens intellm boni
 et mali relinq; bonum et sequit malum in
 cogitacionibus suis contra dñm r'spondere ui-
 detur quia nolo i contra intellm sui crea-
 tum sibi a domino t're **Christo** **Ex** postea in
 aduentu saluatoris ad pdicatos xpi et apo-
 stoloro credens pñm ductus opatus est i vi-
 non dei et s; mome cotumacia labore corrept
 quia summo deo colla submisit et mure cul-
 tu fidei deo placet **Alteri** aut filio postea
 dixit per moysace legis dationem uade et
 operare in uinea mox et fac iusticias opera
Qui r'spondit uado quia pñum deo fuisse
 uoluit et se ad seruendum deo p suscepcoz
 legis moysace obligauit dicens moysi oia
 pcepta domini faciemus s; non uiu et q;
 ore r'spondit ope non impleuit quia mfer-
 uas dei non emansit et legem susceptam
 non obseruauit nec non ad ydolatriaz et ad in-
 finita mala declinauit et nunc xpi cultum
 fugiendo negat **Andu** aut hanc parabolas
 eos interrogando ut pñia r'spensione illos
 impietatis argueret et pñio iudicio odepna-
 rentur **Qui** ergo quesisset quis ex duob;
 fecit uoluntatem patris et illi r'spondisset
 pñus non intelligentes de ipis dicit pa-
 bolaz et nescientes quia in r'spensione ex-
 pmerent odepnatoz suaz intulit et ex-

reponione ppria eos conuincunt confirmas
 prolatam ab ipis sicut et dicens Amen dico
 uobis quia publicani et meretrices scilicet non
 qui tales sunt sed qui fuerunt precedunt uos
 in regnum dei in ecclesia militantem p
 fidem et piam et triumphantem per
 gloriam uobis eorum derelictis per infideli-
 tatem. **O**mnis enim filius qui facit uolun-
 tatem patris dignus est misericordia. p
 quia neglexit dignus est eprobatione et
 pena. **S**icut si diceret non solum gentiles me-
 lores sed uobis iudeis sicut et ipi iudicatis
 sed etiam pessimi de gentilibus scilicet publicani
 et meretrices que inter uos manifeste sunt
 turpissime uite erunt maioris meriti a-
 pud deum quam uos quia melius est non pro-
 mittere et facere iustitiam dei quam promittere
 et mentiri et fingere. simulata sanctitas
 duplex est iniquitas et hoc uicium potissime
 urgebat in sacerdotibus et leuitis. **F**ugit
 sim orig. potes uti parabola ista ad eos
 qui modicum aut nichil permittunt opibus
 aut ostendunt et contra eos qui magna
 permittunt nichil aut uel parum scilicet
 suas promissio agunt. **N**am hodie heu mi-
 ti etiam religiosi non solum legis scripture
 sed etiam legis naturalis iustitiam dereliquit
 et ideo non inuicem cum filio primo si potius
 penam cum se digni sunt ubi. **C**riso. puto
 quod ex persona omni uirorum peccatorum pub-
 licani ponantur et ex persona omni mulierum
 meretricum meretrices. **Q**uoniam quibus
 multa sunt peccata in uiris et in mulieribus
 propter ista tamen peccata auaricia in uiris
 habundat fornicatio autem in mulieribus
 mulier enim que in domo sua sedet inclusa
 facile in peccato fornicationis incurrit
 quia hoc uicium facile ex uacantia et otio
 nascitur. **N**am qui sollicitudine animi
 habet occupatum non facile fornicationem
 operari dat. **N**am diffinitio amoris hec est
 anime uacantis passio. **U**ir autem quomodo

in actibus diuice carum rerum est a iudice
 in auaricie peccatum facile incurrit in fornicatione
 autem non facile nisi forte multum sit
 lasciuus. **N**am occupatio uicium sollicitudi-
 nis suggestio uoluptatis plinque excludit.
Unde proprium est hoc adolescentium nichil
 agentium hec. **C**riso. **Q**uando subiungit etiam
 reprobatore iudeorum que est contemptus
 credendi quem aggravat et sanctitas is-
 habemus et exemplum conuersionis peccato-
 rum quia publicani et meretrices iohanni
 credentibus et ad predicatores eius primas agen-
 tibus ipi non crediderunt iohanni doctrinam
 eius audiendo et opera eius imitando qui
 ueni ad eos in uia iusticie quia opera per-
 fectionis faciebat et christum qui est ipsa iusti-
 tiam amittit. **E**t non solum hoc non fecerunt
 sed nec postquam publicanos et meretrices crede-
 tes et penitentes uiderunt confisi sunt aut
 compuncti ut crederent uel illorum exempla
 sequerentur quibus ipi exemplum esse debu-
 erant ex quo sequitur aggravatio peccati ipsorum
 quia nec credere nec sequi illos in fide et pe-
 nitentia uoluerunt. **L**ayci etiam et sacer-
 dotes duo filii potest intelligi et ipse per filius
 et sacerdotes secundus unde. **C**riso. duos e-
 tiam filios dicit laycorum conditor et ordina-
 torum. **S**ecundus est per filius. **P**opulus
 prior enim populus creatus est deinde sacerdotes
 qui regerent populum. **N**on enim populus propter
 sacerdotes creatus est sed sacerdotes propter populum.
Demum ipse dei ex tempore abrahæ cepit sa-
 cerdotes autem ex tempore aaron. **E**t populares per
 hoc ipsum quod secularem suscipiunt uitam dene-
 gare uidentur obedientiam deo. **S**acerdotes
 autem magis uidentur obedientiam promittere
 deo proprie per hoc ipsum quod specialiter in seculo
 dei constituntur. **N**am qui doctor populi
 constituitur sine dubio proficitur talem se
 fore qualem oportet esse doctorem. **S**acer-
 dos et omnis clericus et si specialiter non pro-
 mittat tamen per hoc ipsum quod doctor constituitur